

Eénmaal per jaar

Carnaval - Le carnaval - Karneval

TÄGLICH, JÄHRLICH, IMMER WIEDER

ENCORE ET TOUJOURS

DAGELIJKS, JAARLIJKS, TELKENS OPNIEUW

Hoe heten de carnavalsverenigingen bij jou in de buurt en wat betekenen hun namen?

Verkleed is leuk! In een kostuum kun je een hele dag lang iemand anders zijn. Een piloot, een prinses, een kat of misschien wel een raket. De mooiste kostuums zijn altijd zelfgemaakt, want zo is er natuurlijk maar één. In de Euregio verkleed de mensen zich erg graag tijdens het "vijfde seizoen", carnaval, dat hier bijna overal wordt gevierd.

Maar dat is niet in alle landen zo! Carnaval wordt vooral gevierd in traditioneel zeer katholieke regio's. Dat geldt eigenlijk voor de hele Euregio.

Carnaval kan zowel binnen als buiten gevierd worden. Wie het graag binnen viert, gaat naar een zitting. Daar zitten de mensen aan lange tafels terwijl op het podium grappige verhalen worden verteld, de "buut". Bovendien zingt men samen carnavalsliederen,

Afb. 1 - Ook in Sint-Truiden staat de prins aan het hoofd van alle carnavalsvierders.

haakt iedereen in bij de buurman of buurvrouw en deint men mee op de maat van de muziek. De zittingen worden meestal door verenigingen georganiseerd. Soms hebben ze grappige namen. Bijvoorbeeld de "Braniemeekers" uit Maastricht of "Sjots en Sjeif" uit Meerssen. In Aken vindt ieder jaar een belangrijke zitting plaats. Daar wordt een zeer grappig persoon onderscheiden met de "Orde wider den tierischen Ernst" (Orde tegen de dodelijke ernst, afb. 2). Deze uitreiking wordt in heel Duitsland op televisie uitgezonden.

- Malmundarium in Malmedy met maskeratelier voor de "cwarmê" (malmundarium.be).
- Carnavalsmusea in Düren (dueren.de/kultur-freizeit/kultur/karnevalsmuseum) en Eschweiler (karnevalsmuseum-eschweiler.de)

Wie liever buiten is, kan naar de optochten gaan kijken. Door de steden en dorpen rijden vele wagens met grote, kleurrijke figuren en langs de weg staan vaak duizenden toeschouwers (afb. 3).

Carnavalsoptochten vind je in de Euregio overal, maar niet altijd op dezelfde dag. Soms op zondag, zoals in Heerlen, of soms op carnavalsmaandag, zoals in Eschweiler. De meeste optochten starten overdag. Maar in Blankenheim start de beroemde "Geisterzug" pas 's avonds, als het donker is.

Meestal gooit men tijdens een carnavalsoptocht snoepgoed of

Teken het kostuum dat je het liefst zou aantrekken.

Afb. 2 - Deze Akense carnavalsorde is in heel Duitsland bekend.

chocolade: dit strooigoed noemt men in Duitsland Kamelle. Vroeger gooide men trouwens ook met andere dingen,

Afb. 3

bijv. in stukken gesneden bloedworst. In Sittard krijgen de kinderen op dinsdag een sinaasappel.

Om dit soort dingen toegeworpen te krijgen, roepen de meeste kinderen in de Euregio alaaf. Dit woord is ooit in Keulen bedacht. Het betekent dat er nergens ter wereld een stad is die zo mooi is als de stad waarin men woont. Maar je kunt ook andere dingen roepen. De mensen in Erkelenz roepen bijvoorbeeld "Maak Mött" en de mensen in het Belgische St.-Vith "Fahr"em dar!".

Niet iedere plaats heeft een prins Carnaval. Wat heb je in plaats hiervan nog meer?

Het woord carnaval zou iets te maken kunnen hebben met de vastentijd, want "carne" is Latijns en betekent "vlees".

In de Nederlandse provincie Limburg worden de huizen tijdens de carnavalsdagen versierd met vlaggen, serpentines en ballonnen in de kleuren rood, geel en groen. Op carnavalsdinsdag trekken in Maastricht de zaate herremeniekes door de stad. Dat betekent zoiets als "dronken fanfare". Maar deze fanfares worden zo genoemd omdat ze zo nu en dan alleen maar vals spelen (afb. 4).

Afb. 4: Fanfare in Maastricht

De woensdag na carnaval heet Aswoensdag. Dan is alles voorbij en begint de christelijke vastentijd. Na alle carnavalsdrukte kiezen sommige mensen er dan bewust voor om zich 40 dagen lang ter voorbereiding op Pasen te onthouden van bepaalde luxe of gewoonten.

Afb. 5 - De hoofdfiguren in het "Cwarmê" van Malmedy: Haguète, arlequines en Trouv'lië.

In de Euregio verstaat men "Carnaval" overal, soms met een k aan het begin of een e in het midden. In Malmedy heet het helemaal niet carnaval, maar "Cwarmê d'Mâm'di", en in Stavelot "Laetare" (afb. 5/6).

Afb. 6 - Maskers bij de "Laetare" in Stavelot

Niet alleen bij de christenen, maar ook bij andere godsdiensten wordt er gevestigd. Zoek andere islamitische of joodse gebruiken en feesten op. Vergelijk ze met de gebruiken en feesten die je kent!

Een bijzondere vorm van carnaval met mooie foto's: laetare-stavelot.be